

OPGAVEFORSIDE

Denne blanket indsættes som FORSIDE i alle tre eksemplarer af eksamensopgaven

Modulnavn- og nr.:	Læsevanskeligheder - 161010203
Vejleders navn:	Helle Bundgård Svendsen
Eksamenstermin (skriv måned og år)	12.2010

Titel på opgaven: Når stavning står i vejen for skrivning, hvad gør vi?

Problemformulering:

Hvad kan vi gøre for at hjælpe eleverne til at få det fulde udbytte af cd-ord i deres skriftlige arbejde? Kan man udvikle sin skrivning ved brug af cd-ord, når man har læse stavevanskeligheder og svag ordgenkendelse og hvis ja hvordan lave en undervisning der tilgodeser et sådan.

Opgavetype. I henhold til studieordning/eksamensvejledning er opgaven (sæt kryds):

- en synopsis (max. 5 sider)
- et skriftligt oplæg (max. 5 sider)
- en skriftlig opgave (max 12 sider (for én studerende))
- andet. Skriv:

Opgaven er udarbejdet af:

Navn: Jette Tinggaard Kralund

Cpr (første 6 cifre): 071170

Antal typografiske enheder (optalt af tekstbehandlingsprogrammets tællefunktion). Brug funktionen "Tegn (med mellemrum)"

25.433

Opgaven må stilles til rådighed for andre studerende (skriv ja el. nej)

ja

Dato, forfatterens / forfatternes underskrift

(med denne underskrift bekræftes, at det skriftlige produkt er udfærdiget uden uretmæssig hjælp).

Jette Tinggaard Kralund

INDHOLDSFORTEGNELSE

Når stavning står i vejen for skrivning, hvad gør vi?	2
Metodeafsnit	3
Beskrivelse af elevgruppen og casen:	4
Skrive og staveudvikling	5
Skriveudvikling	8
Genreskrivning	9
Min case	12
Konklusion	14
Litteraturliste	15
BILAG 1	16

NÅR STAVNING STÅR I VEJEN FOR SKRIVNING, HVAD GØR VI?

Jette Tinggaard Kralund

Hvordan er det man staver til..? Ofte hørt i min danskklasse når vi er godt i gang med skriftligt arbejde og eleverne skriver løs med cd-ord. De skriver og staver så godt de kan, men bliver af og til bremset når der er ord de ikke kender forlyd på og de dermed ikke kan stave.

Cd-ord er et meget brugt oplæsnings program som er fantastisk til afkodning, men også en stor hjælp i det skriftlige arbejde, men det kræver at man har en ide om hvordan ordene begynder, og det er her vi har problemet.

Hvad kan vi gøre for at hjælpe eleverne til at få det fulde udbytte af cd-ord i deres skriftlige arbejde? Kan man udvikle sin skrivning ved brug af cd-ord, når man har læse stavevanskeligheder og svag ordgenkendelse og hvis ja hvordan lave en undervisning der tilgodeser et sådan.

Jeg har valgt at undersøge hvordan unge ordblinde arbejder med deres skriveudvikling og vil undersøge hvordan vi styrker unge ordblindes skriftlighed, især i forbindelse med brug af cd-ord. Jeg vil prøve at få mine elever til at skrive et lille stykke tekst, først uden brug af cd-ord, og bagefter med cd-ord.

Derefter vil jeg interviewe/snakke med eleverne om hvordan de bruger cd-ord i det skriftlige arbejde.

Kan cd-ord styrke elevernes skriftlighed, får de større skrivelyst med cd-ord eller er det nok bare med brug af computeren? Hvad kan ellers styrke elevernes skriftlighed, er der behov for særligt arbejde med denne del i dansk undervisningen.

METODEAFSNIT

Til at belyse mit emne vil jeg inddrage Julie Kock Clausens specialeafhandling, *Ordblindes stavning - og undervisning af ordblinde i stavning fra 2006*, hvor hun kommer ind på problemerne og hvad vi som undervisere skal, eller kan, undervise i for at tilgodese disse problemer. Hun beskæftiger sig også med en definition af staveudvikling og har undersøgt hvor ordblinde elever ligger i forhold til almindelige stavere og om der er stor forskel på hvor eleverne er i deres staveudvikling.

Jeg vil også bruge Mette Zieglers artikel, søslanger og andre mærkelige dyr, hvor hun giver sit bud på hvad staveudvikling er.

Jeg vil også bruge Elisabeth Hansens artikel: Sammenhæng mellem læsning og skrivning fra et forsknings tidsskrift fra Danmarks Lærerhøjskole 3 årg. Nr.3 1999. Hun vil gerne undersøge om man bliver bedre til at læse ved at skrive eller bedre til at skrive ved at læse. Interessant også i min kontekst hvor jeg vil undersøge hvordan vi hjælper eleverne til at skrive bedre og mere med cd-ord.

Mette Kirk Mailands bog: *Genreskrivning i skolen, Gyldendal 2007*, giver nogle bud på hvad vi kan gøre for at styrke elevernes skrivning. Hun giver nogle bud på hvorfor vi skal bruge genreskrivning og de fordele det giver, og en hjælp for hvordan man kan gå i gang med undervisning i genreskrivning i skolen.

Jeg vil undersøge hvordan man kan arbejde med og forbedre elevernes udbytte af skrivning med cd-ord. Skal man arbejde med staveord og forlydstræning eller det indstillinger og brug af cd-ord der indstilles til den enkelte elev, så de får størst støtte af programmet?

BESKRIVELSE AF ELEVGRUPPEN OG CASEN:

Eleverne er i overbygningen på en efterskole for ordblinde og læsesvage, og er alle læse-og stave svage. De er 14-15 år og har forskellig erfaring med cd-ord inden de kom på skolen i august. I denne undersøgelse er der 5 elever der deltager.

Eleverne fik opgaven: skriv en tekst med overskriften Min drøm, det kan være en drøm I har haft, eller hvordan I drømmer om at jeres liv ser ud om 20 år.

Modtageren er mig (læreren) og I skal bare skrive så meget I kan.

Vi startede med at skrive uden cd-ord i 15 min, stoppede op for lige at se om alle var med.

Så skrev de igen og denne gang med hjælp af cd-ord og så en snak om hvad forskellen er.

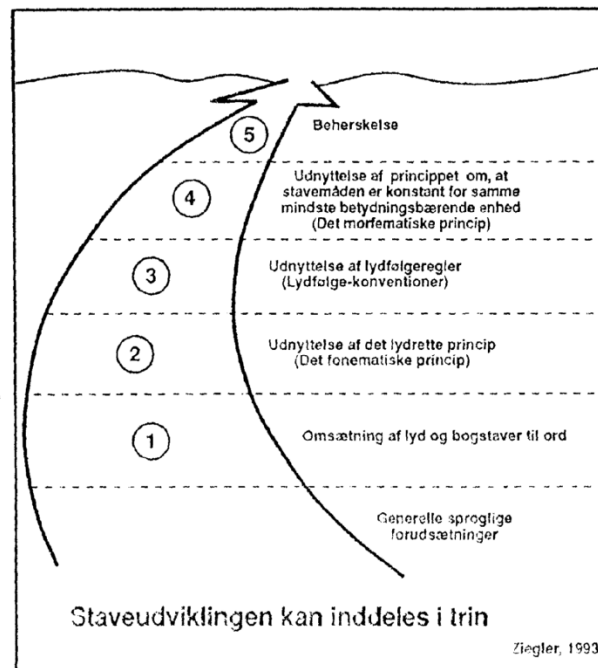
Normalt ville de alle starte med at finde cd-ord frem og bruge det under al skrivning.

Efterfølgende snakkede jeg med eleverne og spurgte hvilke strategier de gør brug af når de bruger cd-ord, og hvor vigtigt det er for dem om de bruger cd-ord eller ej.

Det er helt klart en lille undersøgelse i min dansk klasse, men det viser en lille tendens og det er bestemt interessant.

SKRIVE OG STAVEUDVIKLING

Når man arbejder med skrivning og stavning er det vigtigt at være klar på hvad vi forstår ved staveudvikling og her vil jeg først tage udgangspunkt i Mette Zieglers model for staveudvikling.

Ziegler, Mette (1996): *Søslanger – og andre mærkelig dyr/Ufo landet – og andre mystiske begivenheder*

Mette Ziegler benytter sig af 5 trin som alle går igennem i deres staveudvikling. Eleverne starter med generelle sproglige forudsætninger før de overhovedet går i gang med staveprocessen.

Trin 1: Omsætning af lyd og bogstaver til ord.

Trin 2: Udnyttelse af det lydrette princip (det fonematiske princip). Det vil sige at eleven forstår at der til hver lyd på dansk, er et bogstav der svare til dette, det vil sige at de forstår at ordet staves som det lyder.

Trin 3: Udnyttelse af lydfølgerregler (lydfølge konventioner). Nu er eleverne kommet til det punkt hvor de forstår at det ikke er alle ord der staves som de lyder, men at der findes ord der lyder meget anderledes end de staves. De er klar over at der må andre metoder i brug.

Trin 4: Udnyttelse af princippet om at stavemåden er konstant for samme mindste betydningsbærende enhed (det morfematiske princip) Det er for eksempel her man vil se fejl som ,mændsker, eller der er problemer med om ord er sammensatte eller ej, så som daglig dagen eller imorgen.

Trin 5: Beherskelse, nu staver jeg, ikke nødvendigvis helt fejlfrit men kan også selv korrigere eventuelle fejl.

En interessant og forholdsvis enkel model på staveudvikling som er lige til at gå til. Jeg har en del elever som er et sted mellem trin et og to og nok også trin 4, og de arbejder alle hårdt for at komme fremad. Jeg mener at flere af dem faktisk skifter trin alt efter om de arbejder med eller uden cd-ord. Det betyder utroligt meget om de benytter hjælpeprogrammet eller ej, det være sig både til stavning og skrivning. Det vil jeg give et par eksempler på fra min lille undersøgelse på Farsø Efterskole.

Her er et eksempel på en elev der med hjælp af cd-ord, har fat i det morfematiske princip, trin 4, og i hvert fald med hjælp, behersker dette: **Godnat mor godnat min dreng. Hov hvad er det her. Og så kom der en stor løve den hed tom og den sagde dette er dine drøm. Jeg kom op på dens ryg og så viste den det hele. Der er din sø at soda vand og din slikkepenne skov og der er din spillehal. Dette er så sejt.** Se bilag 1.

Eleven har fat i stavningen men staver soda vand i to ord og er ikke helt sikker på slikkepenne. Han er kommet langt i sin staveudvikling og skal blot arbejde lidt med grammatik for at komme videre.

Denne elev er på trin 2: **Jeg ønsker at jeg skal være en lanman en stor lanman en lanman mad marge kører og en stor gylvorn og en stor traktor og jeg vel også ha en masgisorn ælor en traktomikanor Bent** Se bilag 1. Han er kommet til de lydrette ord, og kan omsætte lyde og bogstaver til ord men får også stor glæde af cd-ord til helt ukendte ord hvor han ellers ingen strategier har. Det er ikke altid helt nok, men han ville være meget dårligere stillet uden hjælp.

Mette Zieglers model, er baseret på at staveudviklingen er den samme for alle, alle skal gennem disse udviklingstrin, også svage staverer. Der er bare forskel på hvor hurtigt det går, og for ordblinde og læsesvage kan det føles som om man går i stå i årevis. Derfor er det også interessant at se på netop ordblinde og svage staveres udvikling og hvad man kan gøre ved dette.

Det gør de i Julie Kocks og Trine Noholms specialeafhandling, Ordblindes stavning og undervisning af ordblinde i stavning: "På grund af ordblindes vanskeligheder med sprogets lydside, er der stor risiko for, at den mangelfulde fonemanalyse kan føre til upræcise ortografiske repræsentationer. For ordblinde kan det således være svært at stave såvel kendte som ukendte ord."¹

De er også inde på at jo bedre eleverne staver selv, jo mere får de ud af ordforslagsprogrammer som cd-ord, og at man med fordel kan arbejde med det morfematiske princip i undervisningen, som så kan hjælpe eleven til at få større udbytte af f.eks. cd-ord.

De nævner også en ny dansk undersøgelse: *Unge ordblinde skriver løs med it²*, som klart viser at: ordforslagsprogrammet havde en markant positiv effekt på deltageres stavning"³ Undersøgelsen var skuffende på nogle punkter, men viste altså klart at cd-ord hjælper i forhold til stavning. I forhold til skriftlig fremstilling viser det sig at der er begrænset virkning af undervisningsforløbet i denne undersøgelse.

Nu er mine elever ikke nødvendigvis alle ordblinde, men læse- og stavesvage, som dog alligevel godt kan sammenlignes. Det vil sige at vore elever har svært ved at læse bogstaverne og sætte det sammen med bestemte lyde. Det giver ikke mening for dem, de mangler fonologisk bevidsthed og det er den største forhindring for elever med staveproblemer.

---

¹ Julie Kock Clausen og Trine Nobelius, Ordblindes stavning- problemer og undervisning, 2006. Den gule serie nr. 69

² Unge skriver løs med it, Dansk Videnscenter for Ordblindhed
November 2009

³ Julie Kock, s.63

SKRIVEUDVIKLING

At tale om skriveudvikling er en naturlig følge efter at have arbejdet med staveudvikling, og jeg arbejder ud fra tanken om at der er en sammenhæng mellem disse to.

Elisabeth Hansen, arbejder i sin artikel: *Sammenhæng mellem læsning og skrivning, Forskningstidsskrift fra Danmarks Lærerhøjskole 1999*, med en model hvor hun sammenligner udvikling i læsning og skrivning.

”Mine forskningsresultater og erfaring fra udviklingsarbejder i folkeskolen peger på, at det er et afgørende punkt for elevernes fortsatte læse- og skriveudvikling at knytte læsning, skrivning, mundligt arbejde samt bevidsthed og viden om sprog, sammen så de kommer til at vekselvirke i en udviklingsspiral.”⁴

Denne udviklings spiral, (se figur 1 herunder) antyder at der er forbindelse mellem alle delene af danskundervisningen, altså skal alle dele af danskfaget prioriteres for at fremme udvikling på alle trin, hermed også skriveudviklingen. Det giver håb for at eleverne kan udvikle deres skrivning gennem alt arbejde i danskfaget. Men det er også en fortæller for at det er vigtigt at have for kendskab til de genre man arbejder med og skal skrive om. Man kan bruge udviklingsspiralen som tankemodell i forhold til planlægning af undervisning, hvor man som underviser må overveje de tekster vi inddrager. Det er centralt hvilke tekster man som underviser vælger, og at dette må ske i samtale med eleverne, og i denne samtale får eleverne også større genre kendskab. *Samtalen bliver væsentlig – indsigten øges.*⁵ Eleverne kan få nyttige redskaber til en kvalifikation af læsning og skrivning.

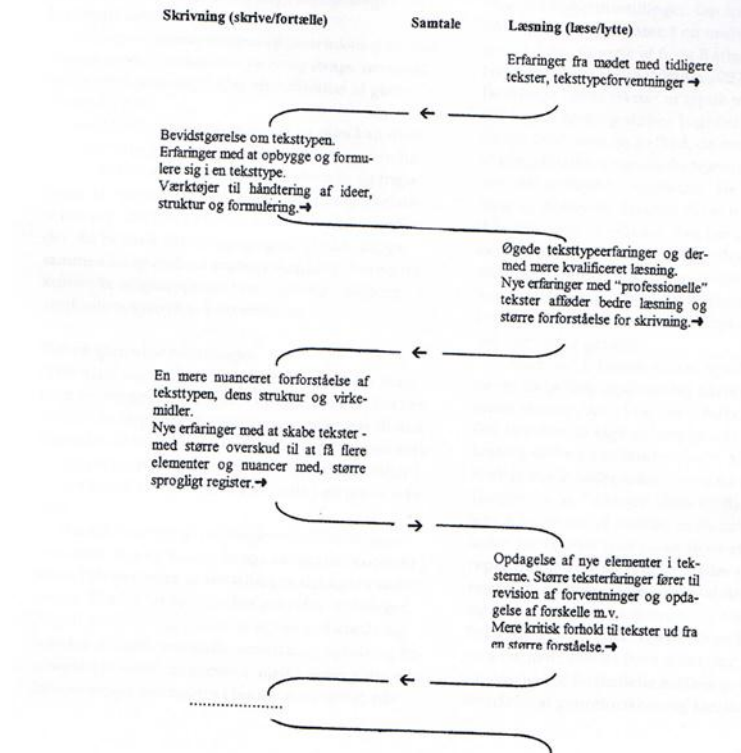
⁴ Elisabeth Hansen, *Sammenhæng mellem Læsning og skrivning*, 1999

⁵ Elisabeth Hansen, *Sammenhæng mellem læsning og skrivning*, 1999

Fig. 1

Fig. 1

Skrive- og læsespiral

Hver gang man hører eller læser en tekst, får man flere erfaringer med disse, nogle gange er det kendte teksttyper, andre gange er det erfaringer med nye tekstformer og dermed en udvidelse af teksterfaringen. At få læst højt eller få fortalt historier, er også en del af elevernes tekstudvikling og kendskab. Dette er dermed også vigtigt for os som lærer at præsentere eleverne for disse.

GENRESKRIVNING

Mette Mai Kirkland skriver i sin bog: Genskrivning i skolen, om hvorfor og hvordan, vi skal bruge genre skrivning i skolen. Hun beskriver genre ud fra en situationskontekst eller kulturkontekst kan man sige.

"Hvad der helt nøjagtigt gør genre begrebet så effektivt i pædagogisk henseende, vides ikke med sikkerhed, men formentligt spiller det en rolle, at

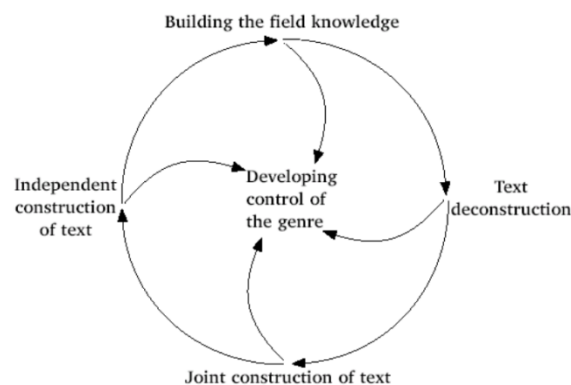
genren både omfatter hele teksters struktur samt mere lokale sproglige virkemidler, såsom ordvalg og sætningsdannelse. Genrebegrebet etablerer altså en sammenhæng mellem teksten som helhed(makroniveauet) og tekstens mindre dele(mikroniveauet).”⁶

Hun argumenterer for at genre arbejdet er vigtigt fordi vi egentlig bruger det i forvejen, bevidst og ubevidst har vi forhåndskendskab og forventninger til alle tekster vi arbejder med. Herunder også det situationsbestemte og kulturbestemte som tidligere nævnt, og det at alle kender det gør det forholdsvist tilgængeligt for alle.

Herunder den meget anvendte genrepædagogiske undervisningsmodel The Teaching- Learning cycle.

Her ser man: *elevernes tilegnelse af ny viden ansues som en cyklisk proces, hvor gentagelse og langsom udbygning af stoffet udgør centrale fikspunkter.*⁷

The Teaching-Learning Cycle

Building the field knowledge: Vidensopbygning, hvilken slags tekst, afsender, modtager, formål, situationskontekst.

Text deconstruction: Model-analyse, Fælles analyse af korte, eksemplariske tekster inden for genren (lærerstyret, deduktivt)

Joint construction: Fælles tekstkonstruktion: Fælles produktion af tekst inden for genren. Foregår på tavle eller smartboard. Elevinput - lærer (sæt ord på, og overfører fra tale- til skriftsprog), LTG-inspireret

⁶ Mette Kirk Mailand, Genreskrivning i skolen, Gyldendal 2009 s.29

⁷ Mette Kirk Mailand, Genreskrivning i skolen, Gyldendal 2009.

Independent construction: Selvstændig tekstkonstruktion: Eleverne producerer egne tekster ud fra genrefokuseret oplæg. Skriv med det samme, skriv kort.

Denne model beskriver arbejdet med genre som den opdeling af arbejdet hvor vi i fællesskab på klassen arbejder med teksten, for derved at give eleverne redskaber til at arbejde med egen tekst. Modellen er fleksibel og dermed velegnet til differentiering, de enkelte trin kan angribes efter behov. Nogle har brug for mere fællesarbejde i starten inden de føler sig klar til det mere selvstændige tekstarbejde med genren.

Hvis eleven går i stå i skrivningen kan man vælge at gå tilbage og måske arbejde med fællestekst konstruktion med læreren eller en anden elev. Det er også vigtigt at supplere med læsning af tekster indenfor genren som måske kan inspirere til skrivning af egne tekster, og endda gøre at eleverne får lyst til at eksperimentere med forskellige genre og deres virkemidler.

I bogen Læreren som sproglig vejleder, er forfatterne inde på at genre kendskabet er vigtigt:

”et godt genrekendskab har betydning for læseforståelse”, og ”genrearbejdet får det mundtlige og det skriftlige danskarbejde til at danne en harmonisk helhed, hvor samspillet både er en gave og en nødvendighed.”⁸

Hvis man kender genren har man en forståelse af, noget om teksten, allerede før man læser en tekst. Det er naturligvis vigtigt for læsning og gør arbejdet med teksten nemmere.

De gør også opmærksom på vigtigheden af at arbejde med mindre tekster, så eleverne har en reel chance for at arbejde med genren og blive fortrolig med denne, og så gradvis arbejde sig frem mod f.eks. FSA. Det er en vigtig pointe, ”Fsa er en evalueringsform ikke en undervisningsform”s.216.

---

⁸ Martin Jørgensen og Ole Pedersen, Læreren som sproglig vejleder, 2005

MIN CASE

Jeg fik hjælp af min danskklasse til denne lille undersøgelse, hvor jeg vil undersøge hvad cd-ord egentlig gør for elevernes skrivning. Er det en hjælp og i hvor høj grad gør de brug af det når de skriver? Jeg forventer at de har stor hjælp af cd-ord når de skriver, men hvor meget og hvad det betyder er det interessante.

Jeg havde 5 elever med i undersøgelsen og vil give et par eksempler på hvad de kom frem til i løbet af den forholdsvis korte tid. Jeg vil give et lille eksempel på en af elevernes skrivning.

Hans er 15 år og går i ottende klasse, og har brugt cd-ord siden 6 klasse. Han skriver aldrig uden cd-ord og det er faktisk det første han starter op, når han skal skrive. Her er hvad han fik skrevet den dag.

Uden cd-ord:

om 20 år har jeg en drum mo jeg skal væer trater miganier so saillg trater såvsc. Og får en bilen. Og får hus. Go landmand.

Med cd-ord:

Om 20 år har jeg en drøm om jeg skal arbejde på traktor mekaniker og det skal være ved salling traktor service og jeg drømmer også at får en bil og det skal være mercedes. Og et hus. Og vies jeg ikke bliver mekaniker så vil jeg starte en maskinstation og det skal helst være case I H og claas maskiner. Calle.

Han skriver 26 ord uden cd-ord og 59 ord med. Han har fået med at bilen skal være en Mercedes, og han vil ikke bare være landmand, men starte en maskinstation.

Det er tydeligt at Hans får skrevet meget mere med cd-ord, han har mere end fordoblet antallet af ord og det er tydeligt at han pludselig kan få mere med og beskrive mere detaljeret og præcist. Hvis vi ser på staveudvikling er han på trin 1 uden brug af cd-ord, men når han så får hjælp går det meget bedre og han er blevet opmærksom på at der er lydrette ord(bil, hus) og andre som ikke er lydrette (service, traktor) og er på trin 3 på vej mod trin 4, ifølge Mette Zieglers model.

Her et eksempel fra en anden elev med samme opgave. Bent er hollænder men kom til Danmark da han var meget lille, så dansk er hans modersmål:

Uden cd-ord: Jeg ørme at jeg skale var en lanman en storn lanman en mæde mage køer og stor trator og stor stal og stor gylevorn og jeg

Med cd-ord: Jeg ønsker at jeg skal være en lanman en stor lanman en lanman mad marge køer og en stor gylvorn og en stor traktor og jeg vel også ha en masgisorn ælor en traktomikanor Bent

Bent har store problemer med at skrive og vil meget gerne slippe uden om. Han er et godt eksempel på at hvis han ikke har cd-ord, går det helt galt, men med cd-ord har han en chance, og det er ikke snyd.. Han får også stører overskud til at skrive og ikke kun have fokus på stavning. Se s.6

Under en snak på klassen efterfølgende, var eleverne meget enige om at der også er en tryghed i at arbejde med cd-ord. De er vant til at skrive med cd-ord, og når det så pludselig bliver taget væk, bliver de usikre og det er muligt at stavning og skrivning bliver dårligere af den grund.

Hans udtaler: Jeg koncentrerer mig meget bedre, så skal jeg ikke tænke så meget når den hjælper mig.

En fin kommentar, og der blev nikked på klassen, det med at man får overskud til at koncentrere sig, er helt centralt og det vigtigste argument for vigtigheden af programmer som cd-ord, også overfor elever der mener de ikke har brug for cd-ord, man får overskud til at koncentrere sig om at skrive.

KONKLUSION

Min problemformulering handler om hvordan vi hjælper eleverne med at få det fulde udbytte af cd-ord eller andre oplæsningsprogrammer. Hjælper cd-ord til andet end afkodning og hvordan får vi det fulde udbytte af dette?

Jeg har set på stave- og læse udvikling, undersøgelser om disse, genre skrivning og en undersøgelse på mit danskhold.

Jeg er først og fremmest helt sikker på at hjælpeprogrammer som cd-ord virker, og hjælper eleverne med deres stavning. Det er der forsket i og det er bevist at det forholder sig sådant. Det understreger måske blot det vi vidste på forhånd, men det er skønt at det nu er slået fast og vi må holde fast i at arbejdet med cd-ord og it i det hele taget, er helt centralt.

Derudover er arbejdet med genre i undervisningen også af stor betydning for at arbejde med helheden i bl.a. danskundervisningen. For at udvikle og forbedre elevernes refleksion og helhedsarbejde med alle dele af faget er det nødvendigt at arbejde grundigt med genre. Det vil jeg bestemt fokusere mere på og arbejde for at mine elever bliver bedre til.

I starten af mit arbejde med denne opgave, var jeg meget opsat på at finde et svar på hvad vi gør når eleverne ikke kan stave de ord de leder efter, også når de arbejder med ordforslag på cd-ord. Det har jeg ikke fundet et færdigt svar på, men det man kan gøre er at træne morfem og fonem delen og derved styrke elevernes handlemuligheder når de møder nye svære ord. Undersøgelser viser dog at dette ikke nødvendigvis har den store effekt på elevernes stavning, men hvis målet nu er at give dem bedre redskaber for at få det største udbytte af cd-ord, er det den eneste mulighed der er. Julie Kock siger i sin afhandling at: jo bedre deltageren staver, dvs. jo længere "ind i ordet" man kommer, desto bedre udbytte får man af ordforslagsprogrammet.⁹

Jeg talte også med mine elever om dette problem da vi lavede vores lille øvelse. Jeg spurgte hvad de gør når de går i stå med cd-ord, når de er ved at skrive. Vi spørger nogen der ved noget, var den første kommentar, og det er jo smart, så længe der er nogen at spørge. Det er jo ikke altid tilfældet, men de bruger også ordforslagene fra cd-ord, og nogle gange må man læse mange forslag igennem før man finder det rigtige. Det kræver at man er

---

⁹ Julie Kock, Ordblindes stavning – problemer og undervisning, s.62

grundig og ihærdig, og klar til at køre igennem en række ord. Så det kræver ekstra arbejde at skrive med cd-ord.

Man må konkludere at vi som lærere må arbejde med staveudviklingen og træne eleverne, for at hjælpe dem til det bedste udbytte af cd-ord. Vi skal også arbejde med genre arbejde for at give eleverne de bedste forudsætninger for forståelse og indsigt i forskellige tekstgenre, og derved give dem bedre forudsætninger for selvstændig skrivning.

LITTERATURLISTE

- Julie Kock Clausen og Trine Nobelius specialeafhandling, *Ordblindes stavning - og undervisning af ordblinde i stavning fra 2006*
- Mette Kirk Mailand, *Genreskrivning i skolen*, Gyldendals forlag 2009
- Martin Jørgensen og Ole Pedersen: *Læreren som sproglig vejleder*, Dansk lærerforening 2005
- Ziegler, Mette (1996): *Søslanger – og andre mærkelige dyr/Ufo landet – og andre mystiske begivenheder*. Fra
- Elisabeth Hansen, *Sammenhængen mellem læsning og skrivning*,
- Dansk videns center for ordblindhed 2009, *Unge skriver læs med it*

BILAG 1

MIN DRØM

Uden cd-ord: Jeg ørme at jeg skale var en lanman en storn lanman en mæde mage køer og stor trator og stor stal og stor gylevorn og jeg

Min drøm

Med cd-ord: Jeg ønsker at jeg skal være en lanman en stor lanman en lanman mad marge køer og en stor gylvorn og en stor traktor og jeg vel også ha en masgisorn ælor en traktomikanor **Bent**

Uden cd-ord: jeg vi gane arbejder ved en bilmanker og bor i og have en bil

Med cd-ord: Jeg vi gerne arbejde i en bil mekaniker og bor i Støvring og en bil og en hus og en kone og børn

Peter

Uden cd-ord: om 20 år har jeg en drum mo jeg skal væer trater miganier so saillg trater såvsc. Og får en bilen. Og får hus. Go landmand.

Med cd-ord: Om 20 år har jeg en drøm om jeg skal arbejde på traktor mekaniker og det skal være ved salling traktor service og jeg drømmer også at får en bil og det skal være mercedes. Og et hus. Og vies jeg ikke bliver mekaniker så vil jeg starte en maskinstation og det skal helst være case I H og claas maskiner. **Hans**

Min drøm

Uden cd-ord: Godnat mor godnat min dreng. Hov hvad er det her. Og så kom der en stor løve den hed tom og den sagde dette er dine drøm. Jeg kom op på dens ryg og så viste den det hele. Der er din sø at soda vand og din slikkepenne skov og der er din spillehal. Dette er så sejt. Men vi hørte et ski der var en pige der blev fanget af den unge her doktor Bider. Man bor i en vulkan og du skal rede hende

Med cd-ord: Her er dit sværd og få så din prinsesse til bage. Jeg gik op af vulkanen og ind i en hule der var den unge doktor Bider han var hvede at lave en suppe af prinsesse men jeg løb ind og skar hoved af ham og redet prinsesse. Du skal op nu. Hvad klokken er 7:30 og du skal op OK.

Jesper

Min drøm om 20...

Uden cd-ord: Jeg drømmer om at flytte til Tokyo i Japan, sammen med min mand og min 2 børn. Min mand arbejder i legetøjsfirma, og jeg går hjemme. Børnene går i japansk skole og lære japansk. Når børnene er i weekenderne, hjælper mig

Med cd-ord: Jeg drømmer om at flytte til Tokyo i Japan, sammen med min mand og mine to børn. Min mand arbejder i legetøjsfirma, og jeg går hjemme. Børnene går i japanske skole og lære japansk. De går i japanske skoleuniformer. Når børnene er hjemme i weekenderne, hjælper de mig i huset.

Jeg arbejder også som tøjdesigner. Jeg designer det japanske tøj. **Susanne**